

Sabadell mira el Ripoll

J.C.

Així és. Són 97 obres (pintura a l'oli, pintura acrílica, pastel, aquarel·la, dibuix) de 36 pintors de Sabadell o vinculats a la ciutat exposades al Saló Modernista de la Caixa de Sabadell. El títol de l'exposició "Ruta de Pintors. Paisatges del riu Ripoll 1887-1998" aplega un segle de pintura al voltant del riu Ripoll i els seus rodals.

La clotada del riu Ripoll ha estat tema predilecte dels pintors. Les seves terres rogenques, els seus marges abruptes, el curs del riu -aprenent de riu- amb aigua escassa, els racons ombrívols, les naus industrials -els vells molins-, conformen uns temes suggestius.

El gran Gimeno ho va copsar així, com Vila Cinca i tants d'altres que per ser justos caldria citar un per un... (I encara ens descuidariem alguns...)

El cas és que aquesta bella mostra mai no s'havia fet abans i els que ho han fet possible ara cal felicitar-los. S'ho val a bastament.

Si es diu que Sabadell ha viscut d'esquena al riu Ripoll -com s'ha dit que Barcelona ha viscut, molts anys, d'esquena al mar-, no deixa d'ésser un tòpic. En el Ripoll, en alguns clots s'hi havia banyat la gent i també s'hi havia pescat, i recorregut les seves fonts i ribes i s'ha dit i escrit d'ell, mai prou, òbviament. Ara, però, ha recuperat actualitat. El podem mirar i admirar en les obres que s'exposen en aquesta Ruta. Obres d'ahir i d'avui. És una mirada estètica, certament.

La Fundació Caixa de Sabadell ha editat un bell catàleg. Manuel Grau, el president, en la presentació diu que "el cas del Ripoll ho ha sabut congrega tot: exuberància vegetal, labor fabril i inspiració artística. L'exposició "Ruta de pintors. Paisatges del riu Ripoll 1887-1998" n'és testimoni força eloqüent. Verament. Es pot comprovar, perquè l'exposició serà oberta fins el 31 d'octubre.

El riu que se'ns enduu

Ana Fernández Álvarez

Com a títol utilitzo aquesta referència literària, que pertany a una de les millors obres de Sampedro, perquè l'esperit de la novel·la sintetitza de meravella la intencionalitat de les dues mostres pictòriques que durant els mesos de setembre i octubre s'han pogut veure a la nostra ciutat: "Paisatge del riu Ripoll 1887-1998", a la Caixa i "El Ripoll vist pels seus pintors", a la galeria Intel·lecte. A la novel·la, com en el conjunt d'obres de les Mostres, el paisatge és l'eix vertebral i viu d'un inevitable sentit de progrés vital i històric.

Realment, resulta molt gratificant la proposta plàstica que ens ofereixen aquests dos espais: **MIRAR EL MATEIX, PER A PODER VEURE EL DIFERENT.** Una oportunitat que

compta amb una exhaustivitat raonable i amb una estimable capacitat didàctica.

L'exposició, la posada en escena a la Caixa és molt bona i resulta delicadament acurada si tenim en compte que el Saló Modernista, amb la seva forta personalitat plàstica, planteja sempre el problema de "menjar-se" la majoria dels muntatges que allí es fan. Aquesta vegada això ha estat molt ben resolt, encara que peca de cert minimalisme místic o cistercenc, d'altra banda molt de moda últimament en quasi totes les realitzacions expositives a Catalunya.

La representativitat dels artistes és bastant completa, és evident que hi falten noms, però qualsevol comissari té el dret de seguir els seus propis criteris. Ara bé, si d'una banda l'opció cronològica com a guia i seguiment de la mostra és encertada, per una altra no ho és la manca de claredat a l'hora de decidir quin és el número d'obres o el tamany formal d'aquestes assignat a cada artista. No pot ser que autors que, al llarg de la seva trajectòria, han resultat afeccionats o, en tot cas, que la seva activitat ha acabat destacant en camps aliens a la realització plàstica, un exemple clar és el d'Andreu Castells, destaquin tan preeminentment per sobre, fins i tot, de Vila Cinca, Gimeno o Valls Baqué, entre



Jordi Roca. Riu-Poll



RUTA DE PINTORS

PAISATGES DEL RIU RIPOLL 1887-1998

d'altres. Això, en una Mostra amb voluntat divulgadora i descriptiva és, si més no, anacrònic i posa en dubte la imparcialitat electiva dels responsables del muntatge, quedant massa manifestes les preferències personals per sobre de l'anàlisi distanciada que qualsevol Col·lectiva ha de tenir.

Salvant aquestes lleus apreciacions crítiques, en conjunt estem davant d'una bona oportunitat de dirigir la nostra mirada vers un mateix lloc, el riu Ripoll, però, a la vegada, assistir a l'evolució de la història plàstica sabadellenca durant un dilatat i, per tant, important i significatiu període creatiu. Oportunitat que serveix per a col·locar les coses al seu lloc. Perquè, si bé és cert que Sabadell, com ja he dit en altres ocasions, compta amb més artistes per metre quadrat que en altres indrets catalans, com em va apuntar al seu dia Joan Bermúdez, no es pot assignar a tothom aquest títol, si prenem el concepte en el veritable i ple sentit de la paraula.

Doncs bé, què és el més interessant que se'ns revela en aquestes sales? Preferentment l'olor de naftalina que desprèn part de la història artística de la ciutat. A Sabadell ha sovintejat molt l'endarreriment del temps de reacció davant de les propostes avantguardistes foranies, tant quan va ser el moment d'apuntar-se, per exemple, a l'expressionisme abstracte, com ara que sembla ser el moment més clar per a desempallegar-se de la militàn-

cia conceptual i enrolar-se al radicalisme figuratiu.

En general, també queda palès que els nostres artistes han fet i fan una mirada molt convencional sobre el tema paisatgístic i que es manifesten dues opcions molt marcades: una, basada en l'informalisme de la pinzellada despentinada, que no és res més que la gastronòmica proposta de desestructuració dels plats pictòrics que es resisteixen a abandonar del tot el llenguatge abstracte i, una altra, en un manierisme preciosista que sembla sortir d'un taller de pintura flamenca. Aquesta darrera, pròpia de bastants artistes contemporanis, ens fa intuir com aniran les coses de l'Art durant els propers anys a Sabadell.

Una gran virtut de la Mostra a la Caixa és que deixa les coses al seu lloc, entre d'altres evidències, que els grans dibuixants, els que dominen l'arquitectura pictòrica, emergeixen amb força enmig d'obres flonges i de poc pes compositiu. Però també, que alguns pintors, que considerats globalment resulten irregulars, tenen aquí obres molt apreciables. Un cas, el tan ben resolt paisatge de Mauri Espadaler que és, veritablement, del millor que jo he vist dins el conjunt de la seva obra.

Destaca Ramon Noè, tècnicament impecable i esplèndid, en aquesta ocasió més en els temes monocroms que en els més coloristes. També, però en aquest cas, a la galeria Intel·lecte, Jordi

Roca que, amb una de les propostes més originals i magnífiques de les dues exposicions, ens ofereix la presència d'un gall i elideix el tema protagonista del riu, tot evocant el seu simbolisme popular i el topònim: riu poll.

La irregularitat qualitativa en ambdues Mostres és molt evident, sense dir noms perquè vivim en una ciutat petita i no és tracta d'ofendre ningú, ens movem entre el domini de la tècnica sense ànima; l'efectisme decoratiu propi d'una botiga de mobles; les mirades làngüides i poètiques, però desinteressades; els mimetismes formals de les lliçons de Cézanne; els efectes gratuïts a la recerca del realisme màgic i fins i tot entre el preciosisme romàntic d'apunts que semblen realitzats sense esma. També tenim, però, a més dels ja citats com a bons exemples, la impecable factura d'un Vila Arrufat, la profunditat d'un Valls Baqué, l'estimable potenciació de l'anècdota d'un interessant Angle i el vàlid preciosisme de les textures d'un Gerona, en aquests cas, en les obres penjades a Intel·lecte.

El riu que se'ns enduu espera, a partir d'ara, continuar enriquint-se amb més mirades agosarades. La veda està definitivament oberta i cal continuar treballant en la línia que valentament defensaren, durant anys i a contracorrent, els pintors que mai els ha fet vergonya instal·lar el cavallet al carrer.